

ED-FEMAL
INGOS
DOSTO BAC
ING CO, Inc
trookly, N. Y.
(168-
ratorės. Pat
Jera alga. D
TSWEAR CO
Y.C., 4-to
(170-1
šapoje. Pali
a alga. Apr
ž už viršl
MFG. CO
Brooklyn
Frank.
(171-1
Jos. Nešio
lini laiko, p
l, ar pilnam
ormas. Apok
kūties:
SON, RYE
N. J.
(172-1
ED MALE
ležles šapal
res prie laip
es. Nuolat, g
pa. Visos dar
Šaukite Ede
3rocke.
(170-1
klasės. P
s darbu. P
on works. M
ern, N. J. G
Elizabeth 4-3
(170-1
sti Darbinai
dirbystės fir
žemiau 60
BROS.
Maspeh, L. I.
1315
(170-1
skytis kalpo
M DEPT.
e, N. Y. C.
Bldg.)
(172-1
FEMALE
3 dienas
5 val. vak
igos. Kreipit
at Ave.
L. I.
(171-1
ESS
NITIES
tas (iš prie
Mid-Manha
Istaiga (Jste
Istaiga. P
naitininkai. S
tai \$6000. S
EV. 2-8561.
(166-1
mal
o gerus pinig
iteigta 10 met
savaitinė jeig
10 pinigais. T
progu gyvenim
9-9821.
(170-1
Perimti du b
rikes tavora
\$7,500 į m
500, priskait
3 m. Nuosim
L. I. A
n Broadway
wille, L. I.
788.
(171-1
MAI
Earlton, C
Zemė, apie 1
1,650.00.
ITH
maica 82, N. Y.
(171-173
TATE
vieta. 4 šeimos
Grill. Visi už
itė. Parduosim
mai geri. Tur
riežasties ligos
v. GE. 9-7281
(171-177
eikatai
ai naudingas
Istaiga gali
\$1.25
50
lar nepren
Laisvę, ta
te. Jis ka
i namus
s iš viso p

LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalls Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje .. 9.00
Kitur užsienyje .. 10.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose .. \$8.00
Pavienio egzempl. kalna 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in
Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 173 ***** Richmond Hill 19, N. Y., Trečiadienis, Rugsėjo (Sept.) 7, 1955 *****

KRISLAI

Sugrįžome, bet...
Mūsų simpatijos.
Reikia išieiti.
Tegu visi važiuoja.
Kvaila pasaka.
Raketo sutemos.
Rašo A. Bimba

Tai jau ir sugrįžome prie senosios dienraščio formos. Daugumai ši forma geriau patinka.

Dabar belieka klausimas: ar ištesėsime?

Finansinė Laisvės krizė tebėra su mumis. Iš jos reikia gelbėti. Reikia visų skaitytųjų nuostabių kalbų.

Reikia daugiau narių ir Laisvės Prietelių gretas. Žinau daugybę draugų, kurie lengvai galėtų paskirti dienraščio išlaikymui \$50 į metus.

Juo toliau, tuo labiau pažiūri, kad labai daug lietuvių nukentėjo Dianos atnešamo potvynyje. Daug yra paliecia ir Laisvės skaitytųjų.

Visiems mes reikiame giliausią užuojautą.

Tie ginkluoti susikirtimai tarpe Izraelio ir Egipto nusinašė nemažai aukų. Jie auga, jie didėja, darosi pavojingesni.

Pasaulinei diplomatijai pūli praša pasidarbuoti. Tas bergždžias kraujo liejimas turėtų sustoti.

Izraelis gyvena ir gyvena. Egiptas gyvena ir gyvena. Kur protas vieni kitus užpildinti ir keršyti?

Vienas po kito Maskvon traukia mūsų kongresmanai ir senatoriai. Ten atsidiūrė net ir vienas Aukščiausiojo Teismo narys su savo žmona.

Geras dalykas, puikus dalykas!

Tegu socialistinio krašto pamatytį vyksta visi mūsų legislatoriai. Jiems daug kas ten nepatiks, bet daug galės pasimokyti.

Tuo tarpu taip pat turėtų būti plačiai atidarytos Amerikos durys įvažiavimui iš Tar. Sąjungos žmonėms. Apie tai kol kas tik kalbama. Reikia eiti prie praktiškų žygių.

So. Bostono keleiviniai ablavukai visiškai nusikalbėjo nuo koto. Pav., pats Keleivio redaktorius užgieda: "Skirtumai tarp Rusijos ir Amerikos žemės ūkio yra skirtumai tarp laisvų žmonių ir vergų."

Visiškai kvaila pasaka. Kolūkiai yra socialistinė žemės ūkio forma. Ji nepatinka ir negali patikti tik tiems, kurie priešingi socializmui arba jo nesupranta.

"Vienybė" bendradarbis J. Šiaučūnas rašo: "Pradeda aiškėti, kad Lietuvos išlaisvinimas ilgiems laikams palaidotas. Mūsų pastangos padėti savo tėvų kraštui išsilaisvinti jokių vaisių nedavė..."

Labai rimtas prisipažinimas. O tas juk reikiška, kad iš Amerikos lietuvių išvilioti tūkstančiai dolerių nuėjo į raketierių iš Vliko ir Alto kišenės.

Tasai "laisvinimo" humbugas gyvena sutemas. Apgau-

DIDŽIULĖS MINIOS PRIE NULINČIUOTOJO KARSTO

Didelė vokiečių delegacija atvyks Maskvon trečiadienį

Maskva. — Trečiadienį čia atvyks specialiu traukiniu Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris. Su juo mi atvyks didesnė delegacija, negu Sovietai laukė — apie 300 patarėjų, ekspertų, vertėjų, technikų. Tarp atvykstančių Adenauerio kabineto narių rasis ir užsienio reikalų ministras Von Brentano.

Dalis vokiečių delegacijos jau randasi Maskvoje.

Adenaueris ir kiti vokiečiai apsisistos Sovietų kaja viešbutyje. Jų specialus traukinys liks stovėti Biorusijos stotyje Maskvoje ir bus paverstas raštinėmis — Adenaueris ir jo ministrai bei patarėjai ten laikys savo posėdžius. Tas traukinys, lygiai kaip viešbutis Sovietų kaja, derybų laikui bus "Vakarų Vokietijos teritorija" — tos vietovės bus traktuojamos kaip ambasados dalys, ir patys vokiečiai viduje visrėtų sustoti.

Izraelis gyvena ir gyvena. Egiptas gyvena ir gyvena. Kur protas vieni kitus užpildinti ir keršyti?

Britanijos angliakasiai už pasaulinę unijų vienybę

Londonas. — Britanijos angliakasių unija yra pasiryžusi išskirti Britanijos unijų (TUC) suvažiavime balsą už viso pasaulio unijų vienybę. Angliakasių vadas Arthur Horner pareiškė, kad angliakasiai dar liepos mėnesį savo politinės tarybos posėdyje nutarė stoti už tą.

Angliakasiai reikalauja, kad visos unijos, nežiūrint prie kokių internacionalų arba tarptautinių susivienijimų jos priklausytų, sudarytų bendrą tarybą, kuri koordinuotų visų unijų veiklą darbo žmonių gerovei.

So. Bostono keleiviniai ablavukai visiškai nusikalbėjo nuo koto. Pav., pats Keleivio redaktorius užgieda: "Skirtumai tarp Rusijos ir Amerikos žemės ūkio yra skirtumai tarp laisvų žmonių ir vergų."

Visiškai kvaila pasaka. Kolūkiai yra socialistinė žemės ūkio forma. Ji nepatinka ir negali patikti tik tiems, kurie priešingi socializmui arba jo nesupranta.

"Vienybė" bendradarbis J. Šiaučūnas rašo: "Pradeda aiškėti, kad Lietuvos išlaisvinimas ilgiems laikams palaidotas. Mūsų pastangos padėti savo tėvų kraštui išsilaisvinti jokių vaisių nedavė..."

Labai rimtas prisipažinimas. O tas juk reikiška, kad iš Amerikos lietuvių išvilioti tūkstančiai dolerių nuėjo į raketierių iš Vliko ir Alto kišenės.

Tasai "laisvinimo" humbugas gyvena sutemas. Apgau-

So. Bostono keleiviniai ablavukai visiškai nusikalbėjo nuo koto. Pav., pats Keleivio redaktorius užgieda: "Skirtumai tarp Rusijos ir Amerikos žemės ūkio yra skirtumai tarp laisvų žmonių ir vergų."

Visiškai kvaila pasaka. Kolūkiai yra socialistinė žemės ūkio forma. Ji nepatinka ir negali patikti tik tiems, kurie priešingi socializmui arba jo nesupranta.

Tasai "laisvinimo" humbugas gyvena sutemas. Apgau-

Sovietai išlaisvino įvairiausių tipų, jų tarpe du jankiu

Berlynas. — Tarybų Sąjungos Raudonasis Kryžius perdavė Vakarų Berlyno Raudonajam Kryžiui įvairių tipų daugiatautį rinkinį: keturius fracūzus, 6 olandus, 4 danus, 8 belgus ir 3 amerikiečius. Du tų amerikiečių, brooklynietis Fields ir Newbury, Mass., gyventojas Cumish, iš Amerikos armijos Europoje keli metai atgal dezertavo ir kaip tai atsirado tarybinėje teritorijoje. Trečias amerikietis, "Hopkins," pasirodė esąs visai ne amerikietis. Manoma, kad jis vokiečių, kuris apsimetė amerikiečiu.

Lukusieji, olandai, belgai, danai ir kiti, daugumoje kovojo prieš Sovietus. Jų tarpe randasi vokiečių princas Heinrich zur Lippe-Biesterfeld, Olandijos princas Bernhardo brolavikas, kuris tarnavo Hitlerio armijoje ir kaip belaisvis pateko į tarybinės armijos rankas.

Ike jau kandidatuos

Denveris. — Vice-prezidentas Nixonas matėsi su atostogaujančiu prezidentu ir paskui pranešė linksmą naujieną republikonams: Ike pasirengęs kandidatuoti. Nixonas sakė, kad "Prie prezidento arti stovintieji žmonės dabar turi didesnę viltį, kad prezidentas kandidatuos. Didžioji dauguma republikonų vadų pageidauja Eisenhowerio kandidatavimo." Ar pats Nixonas to pageidauja, nelabai aišku, nes yra nuomonių, kad jis pats labai ir labai pageidautų būti kandidatu. Vienok, dėl viešumos, jis turi reikšti savo džiaugsmą Eisenhowerio kandidatavimu.

Pats prezidentas išleido pareiškimą Darbo Dienos proga. Jis sakė, kad toje dienoje Amerika sveikina tuos, "kurie dirba savo rankomis, savo protu, savo širdimi."

Areštavo šimtus alžyriečių pačios Francijos miestuose

Paryžius. — Francijos policija pradėjo suimti alžyriečius ir marokiečius pačios Francijos miestuose. Oficialiais pranešimais policija jau suėmė 300 asmenų, bet tikrumoje, sako vietinė spauda, suimta daugiau. Policija teigia, kad suimami šiaur-afrikiečiai, nes jie rengėsi rinkti fondus ir siųsti nacionalistams Alyžre ir Maroke. Kairieji laikraščiai čia sako, kad policija suimnėja veiklius unijistus ir pažangiečius Paryžiaus ir kitų alžyriečių ir marokiečių tarpe, kad kaltinimas apie fondus yra tikrai priekabė.

Iš Šiaurės Afrikos tuo tarpu pranešama, kad ten neramu. Alžyre nacionalistai atkirto Philippeville. Oficialiais pranešimais policija jau suėmė 300 asmenų, bet tikrumoje, sako vietinė spauda, suimta daugiau. Policija teigia, kad suimami šiaur-afrikiečiai, nes jie rengėsi rinkti fondus ir siųsti nacionalistams Alyžre ir Maroke. Kairieji laikraščiai čia sako, kad policija suimnėja veiklius unijistus ir pažangiečius Paryžiaus ir kitų alžyriečių ir marokiečių tarpe, kad kaltinimas apie fondus yra tikrai priekabė.

Kefauver, Sparkman, TSRS bažnyčiose

Maskva. — Maskvoje šiuo metu lankosi demokratinis senatorius Kefauveris iš Tennessee, dem. sen. Sparkmanas iš Alabamos ir Aukščiausio teismo teisėjas Douglas. Jie trys ir keli kiti amerikiečiai praėitą sekmdienį apsilankė trijose Maskvos bažnyčiose — pravoslavų, katalikų ir evangelikų-baptistų. Baptistų bažnyčioje Kefauveris, kurio tėvas buvo tos religijos pastorius, pasakė pamokslą.

Tuo pačiu metu lankosi demokratinis senatorius Kefauveris iš Tennessee, dem. sen. Sparkmanas iš Alabamos ir Aukščiausio teismo teisėjas Douglas. Jie trys ir keli kiti amerikiečiai praėitą sekmdienį apsilankė trijose Maskvos bažnyčiose — pravoslavų, katalikų ir evangelikų-baptistų. Baptistų bažnyčioje Kefauveris, kurio tėvas buvo tos religijos pastorius, pasakė pamokslą.

Tuo pačiu metu lankosi demokratinis senatorius Kefauveris iš Tennessee, dem. sen. Sparkmanas iš Alabamos ir Aukščiausio teismo teisėjas Douglas. Jie trys ir keli kiti amerikiečiai praėitą sekmdienį apsilankė trijose Maskvos bažnyčiose — pravoslavų, katalikų ir evangelikų-baptistų. Baptistų bažnyčioje Kefauveris, kurio tėvas buvo tos religijos pastorius, pasakė pamokslą.

Tuo pačiu metu lankosi demokratinis senatorius Kefauveris iš Tennessee, dem. sen. Sparkmanas iš Alabamos ir Aukščiausio teismo teisėjas Douglas. Jie trys ir keli kiti amerikiečiai praėitą sekmdienį apsilankė trijose Maskvos bažnyčiose — pravoslavų, katalikų ir evangelikų-baptistų. Baptistų bažnyčioje Kefauveris, kurio tėvas buvo tos religijos pastorius, pasakė pamokslą.

14 metų vaiko nužudymas sukėlė protestų audrą

Chicago. — Apie 50,000 žmonių, daugumoje negrai, bet ir tūkstančiai baltųjų, praėjo pro karstą, kur gulėjo nužudytas 14 metų vaikas, Emmet Louis Till. Per dvi dienas, iki antros valandos ryto, minios ilgiausiomis eilėmis laukė prie koplyčios, kur stovėjo nu-

Auto nelaimėse žuvo daugiau, negu tikėtasi

Washingtonas. — Saugumo taryba (Safety Council) buvo numaciusi, kad per Darbo Dienos savaitgalį apie 400 žmonių užsimuše auto-nelaimėse. Bet paskutiniiais pranešimais remiantis, tikrumoje užsimuše 420. Dar 167 žmonės užsimuše kitokiose nelaimėse, vieni prigėrė, kiti kitaip žuvo. Taigi, iš viso per šį savaitgalį žuvo 587 žmonės, tai yra, daugiau negu pusė tiek, kiek paskendo paskutiniuose didžiuose potvyniuose.

Chicagoje praeinantieji pro karstą tūkstančiai matė baisiai sužalotą vaiko veidą, išmuštus dantis, sužeistas akis ir kulkos žaizdą kaktoje.

Vaiko motina keletą kartų kalbėjo miniai, sakydama, kad ji pašvęs dabar visa savo gyvenimą kovoje prieš linčus, užtikrinimui, kad linčiuotojai būtų tinkamai nubausti. Minioje buvo išdalintas Komunistų partijos lapelis, reikalaujantis "tuojau bausti vaikų linčiuotojus." Pati minia kelių minučių bėgyje išdalino 6,000 lapelių. Policija nedrįso įsimaityti. Laidotuvės turėjo įvykti antradienį. Buvo numatyta, kad jose dalyvaus dar daugiau žmonių.

Izraelio lakūnai privertė J.A.V. lėktuvą nusileisti

Tel Avivas. — Izraelio kovos lėktuvai privertė Amerikos karinį transporto lėktuvą nusileisti Lyddos aerodrome. Tas lėktuvas skrido iš Kairo į Ankarą. Izraeliečiai sako, kad lėktuvas skrido virš jų teritorijos ir lakūnas nepaisė, kuomet kovos lėktuvai jam signalavo nusileisti. Tik kuomet kovos lėktuvai paleido įspėjamą šūvių salvą, amerikiečių lėktuvas signalavo, kad jis pasirengęs nusileisti.

Indijos Kongreso partija prieš maršus Goa sritin

Deli. — Valdančioji Indijos partija, Kongreso partija, nusprendė neprisiimti prie maršų prieš portugalus Goa'je rengimo. Iki šiol tuose maršuose bendradarbiavo kongresistai, socialistai, komunistai, dešinieji ortodoksai ir kitos partijos.

Kongreso partija dabar sako, kad reikia siekti Goasrities išlaisvinimo iš Portugalijos jungo, bet ne per invaziją, o per politinį spaudimą, per Jungtinių Tautų intervenciją ir t. t.

Komunistai, socialistai ir Mahasaba (ortodoksai indusai) paskelbė, kad jie rengs naujus maršus.

Londonas. — Čia atvyksta tarybinis Mojsiejevo šokių ansamblis.

Londonas. — Čia atvyksta tarybinis Mojsiejevo šokių ansamblis.

Londonas. — Čia atvyksta tarybinis Mojsiejevo šokių ansamblis.

ORAS NEW YORKE
Giedra, vėsu

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$8.00	Canada and Brazil, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co., per year	\$9.00	Foreign countries, per year	\$10.00
Queens Co., per 6 mos.	\$5.00	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

RAMYBĖ AUTOMOBILIŲ PRAMONĖJE

BUVO MANYTA, kad automobilių pramonėje šiemet įvyks didelių streikų, kadangi darbininkai statė samdytojams kai kuriuos reikalavimus ("užtikrintą metinę algą," etc.), kurie samdytojams turėjo būti kaulas gerklėje.

Bet darbininkų streikai neįvyko. Chrysler kompanija, paskutinė stambesnė kompanija, susitaikė su darbininkų unija praėjusią savaitę ir tuo būdu išvengė streiko.

Dabar, sakoma, automobilių pramonėje viešpataus ramybė net iki 1958 metų.

Dodėl taip? Kodėl samdytojai greit susitaikė su darbo unija?

Be kitų priežasčių yra ta, kad automobilių pramonės viešpačiai bijosi darbininkų streiko. Jo bijosi dėl to, kad šiandien, kai toje pramonėje vyksta žiaurios lenktynės dėl rinkų, darbininkų streikai galėtų labai pakenkti tai korporacijai, kuri atsiskaito unijos reikalavimus pildyti.

Automobilių yra prigaminta per daug. Tie, kurie juos parkuoja, nežino, ką daryti. Dėl to kompanijos bando taikstyti prie sąlygų, na, ir jos viena po kitos susitaikė su unija: pirmiausia Fordas, paskui General Motors, o dabar — Chrysler.

Bet ar tuo būdu automobilių pramonėje ramybė gali būti užtikrinta iki 1958 metų, sunku pasakyti. Galima dar visko tikėtis.

VIŠKĄ GRAŽINA

EINANT SU AUSTRIJA padarytą sutartim, Tarybų Sąjunga tuoj ištrauks iš ten savo okupacinę kariuomenę ir grąžino Austrijos vyriausybei visokią nuosavybę, kurią sovietiniai organai buvo užėmę.

Maskvos Pravda rašo, kad Austrijai grąžinta Aliejaus administracija, Dunojaus laivų adm. ir ape 300 visokių dirbtuvių ir įstaigų, kur dirbo tarp 40,000 ir 50,000 darbininkų bei tarnautojų. Taipgi sugrąžinta austrams apie 94,000 hektarų plotas žemės ir miško, kurį valdė sovietinės okupacinės jėgos.

Idomų pareiškimų tuo reikalu padarė Tarybų Sąjungos vidaus reikalų ministras G. Žukovas. Dalis to pareiškimo skamba:

"Sutinkamai su Valstybine Sutartimi dėl nepriklausomos ir demokratinės Austrijos atkūrimo, įsigaliojusia 1955 metų liepos 27 d., Tarybų Sąjungos kariuomenė, taip pat Jungtinių Amerikos Valstybių, Didžiosios Britanijos ir Francūzijos kariuomenės išvedamos iš Austrijos per tris mėnesius.

"Mūsų kariuomenė įžengė į Austriją įnirtingų mūsų su hitlerine armija laikotarpiu, turėdama tikslą sutriuškinti priešok kariuomenę ir išvaduoti Austriją iš fašistinio jungo.

"Tarybinės Armijos ir sąjungininkų valstybių armijų pergale prieš hitlerinius grobikus atnešė Austrijai išvadavimą ir užtikrino galimybę atkurti nepriklausomą, demokratinę Austrijos valstybę.

"Tarybinė kariuomenė išgelbėjo nuo sugriovimo Austrijos sostinę Vieną ir padėjo austrų tautai likviduoti karo padarinius. Taryb. kariai atėjo Austrijos gyventojams į pagalbą stichinių nelaimių metu šalyje; tai pažymėjo Austrijos visuomenė ir Austrijos Respublikos prezidentas, apdovanojęs grupę Tarybinės Armijos kareivių ir karininkų ordiniais ir medaliais.

"Santykiai, nusistovėję tarp tarybinės kariuomenės asmeninės sudėties ir Austrijos gyventojų, išreiškė draugiškus Tarybų Sąjungos tautų jausmus austrų tautai. Stovėdami taikos sargyboje, mūsų kariai Austrijoje garbingai įvykdė savo pareigą tarybinei liaudžiai ir kitoms Europos tautoms.

"Būdamą ištikima savo politikai stiprinti taiką ir draugystę tarp tautų, Tarybinė Vyriausybė priėmė nutarimą sumažinti savo karinius kontingentus skaičiumi kariuomenės, kuri išvedama iš Austrijos teritorijos dėl Austrijos Valstybės Sutarties sudarymo. Šis Tarybinės Vyriausybės žingsnis yra naujas TSRS taikingos politikos pasireiškimas.

"TSR Sąjungos Vyriausybės nutarimui įgyvendinti įsakau:

"Visą tarybinę kariuomenę, dislokuotą Austrijoje, išvesti į Tarybų Sąjungos teritoriją iki 1955 metų spalio 1 d. . ."

"PORGY AND BESS" MASKVOJE

DAR ŠIOS ŽIEMOS SEZONE amerikiečių operetinė trupė nuvyks Maskvon ir ten pastatys "Porgy and Bess," Gershwin amerikietiška operą, paremtą mūsų šalies liaudies muzika, ypatingai negrų motyvais.

O atsilyginimui Maskva mums atsiųs savo Didžiojo teatro baletu trupę, nors tam data dar nenustatyta.

Puiku! Abudu pastatymai be abejo susilauks plataus dėmesio ir pasisekimo.

Prof. Povilas Pakarklis

Jis mirė š. m. liepos mėn. 28 d. Vilniuje, sulaukęs 53 metų amžiaus. Jo gyvybę pakirto vėžio liga.

Pov. Pakarklis yra parašęs ir išleidęs keletą vertingų veikalų, kurių pats stambiausias "Popiežiai ir lietuvių tauta." Šį veikalą persispausdino ir mūsų Literatūros Draugija. Tai didžios vertės istorinis kūrinys.

Profesorius prieš mirtį baigė rašyti ir atidavė spaudai kitą, dar didesnę ir labai idomų istorinį veikalą, apie kurį jis bylojo savo laiške, rašytame š. m. birželio mėnesio 25 d.

Man rodosi, skaitytojams bus idomu susipažinti su tuo laišku, todėl aš čia jį veiki ištiesą ir padodu.

Drauge R. Mizara!

Esu skaitęs Tamstos raštus ir nemaža apie Tamstą esu girdėjęs pasakojimų. Tarp kita ko sužinojau, kad Tamstai patikusi mano knygutė "Daktaratai," išleista Lietuvoje 1938 metais, ir Tamstos iniciatyva ta knygutė buvo perspausdinta JAV-e.

Todėl manau, kad aš esu daugiau ar mažiau Tamstai žinomas asmuo, ir drįstu kreiptis su prašymu: pasistenkit išaiškinti klausimą, ar negalima būtų gauti JAV-e vaistų mano ligai gydyti ir juos prisiųsti man? Neseniai man padaryta skilvio operacija: ši daryta 1915 m. birželio mėn. 3 dieną. Mano ligos diagnozas yra sekantis: skrandžio vėžys (cancer ventriculorum), kuris yra palietęs jau ir kepenis. Turiu vaistų gavęs iš Maskvos, bet noriu išmėginti ir kitur gaminamų. Už pastangas iš anksto dėkoju.

Kitas prašymas: gal galima būtų man prisiųsti kokius du ar tris egzempliorius JAV-e išleisto knygos "Popiežiai ir lietuvių tauta" (Prof. P. Pakarklis).

Neseniai esu atidavęs spausdinti apie 500 psl. darbą: "Katalikų bažnyčios ekonominė ir teisinė padėtis Lietuvoje XV - XIX šimtmečiuose." Darbas parašytas naudojantis nepaskelbta archyvine medžiaga, jame nagrinėjama katalikų bažnyčios dvarų, bravarų, smuklių ir tt. klausimai. Darbas numatoma išspausdinti šiais metais. Manau, kad tas darbas vertėtų perspausdinti JAV-e.

Su pagarba
prof. Povilas Pakarklis
Vilnius,
1955. VI. 25 d.

PASTABA: Tarybinėje spaudoje teko skaityti, kad š. bendrovės laboratorijų tyrinėtojai yra išradę vaistą aktinomiciną C, kuris ilgiam laikui sustabdo blogakokybinių augalų augimą. . .
Prašu prisiųsti aktinomiciną C ir kitų vaistų, kurie tikėtų kovai prieš mano ligą.

Pakarklis

"Daktaratai," kuriuos P. Pakarklis mini, buvo nedidelė jo knyga, išleista prieš antrąjį pasaulinį karą. Mes ją perspausdinome Laisvėje. Na, o kai dėl jo ligos ir

Bet apie "Porgy and Bess" verta šį tą prisiminti. Ta opera buvo, ir dargi visai neseniai, Amerikos pažangią kritiką smerkta, nes ji perstatydama negrų gyvenimą, jį piečia per daug lengvabūdišku, aistringiu, romantiškai intriguojančiu būdu, tuo tarpu, kai socialinė realybė beveik nustelbta.

Ta kritika buvo teisi. "Porgy and Bess" nėra tobulas kūrinys iš ideologinio taško. Bet visvien geras dalykas, kad Sovietų publika jį matys, klausysis Gershwin lietuojančių melodijų, išgirs negrų muzikos tvarksantį taktą.

O kaslink Amerikos negrų realybės supratimo, Sovietų publika yra gerai informuota — per Fasto knygas, per Robeson dainas, per nuolatinę žinių srovę apie persekiojimus, linčus, segregaciją, diskriminaciją.

To niekas negali pamiršti!

savo gyvybę, kad ieško vaistų.

Gerbiame tuos žmones, kurie kovoja už gyvenimą!

Andai aš buvau prisiminęs Krisluose apie P. Pakarklio laišką ir vaistus. Rodosi, pranciškonų laikraštis, tai pastebėjęs, užgiedojo daug maž taip: Aa, Tarybų Sąjungoje nėra vaistų, dėl to Pakarklis nori jų gauti Amerikoje! . . .

Prof. Pakarklis nesakė, kad ten nėra vaistų; ten yra vaistų, bet jis norėjo išmėginti "kitur gaminamų."

Nemaža žmonių, turinčių įvairias ligas, vyksta į Tarybų Sąjungą gydytis. Štai, net ir garsusis Meksikos dailininkas Diego Rivera, patyręs, kad turi vėžio ligą, nuvyko gydytis į Tarybų Sąjungą!

Deja, atrodo, dar ir Tarybų Sąjungoje nėra surasta priemonės, kurios padėtų surasti vėžio ligos atsiradimo priežastis. Nėra tai surasta ir pas mus. O iki tai nebus surasta, nebus galima sėkmingai su vėžio liga kovoti.

Kai bus surasti vaistai bei priemonės, kaip nuo vėžio ligos apsaugoti, kaip ją gydyti, suvaldyti, tuomet žmonių tikrai bus laimingesnė negu ji yra šiandien.

Povilas Pakarklis yra buvęs ateitininkas, katalikų jaunimo veikėjas. Bet prieš apie 20 metų jis pradėjo keisti savo nusistatymą.

Kadaise, 1940 metais, P. Pakarklis buvo naujojoje Lietuvos valdžioje teisingumo ministras. Po karo jis valdžion neįėjo, bet ėmėsi giliau studijuoti Lietuvos praeitį.

ypatingai mūsų tautos santykius su kryžiuočiais ir su katalikiška hierarchija bendrai. Jis buvo gabus publicistas, gražiai rašė. Pastaruoju metu P. Pakarklis buvo netik Vilniaus Kapsuko vardo universiteto profesorius, o ir Tarybų Lietuvos Mokslų akademijos istorijos instituto direktorius.

Prof. Pakarklis, palyginti, buvo dar jaunas žmogus, — jis dar galėjo daug duoti mūsų tautai, bet nelaboji vėžio liga jį išplėšė iš gyvųjų tarpų.

Kaip gaila, kaip liūdna!
R. M.

ZINIOS IS LIETUVOS

Jaunųjų skulptorių darbai

Vilniaus Valstybinis dailės institutas kismet išleidžia gablių menininkų būrį. Dauguma jų dirba vaisingą, kūrybinę darbą, savo kūriniuose vaizduodami šiandieninį gyvenimą. Štai, grupė buvusių instituto studentų Lietuvos žemės ūkio ministerijos Mokykmo kombinatui sukūrė eilę skulptūrų. Skulptorė Gaigalaitė atliko Mičiurino blustą. Skulptorius Kisielius sukūrė dviejų figūrų kompozicinę grupę "Laukininkystė." Jakubonė atliko dviejų figūrų kompozicinę skulptūrą oje pavaizduoti MTS inžinierius ir traktorininkas. Skulptoriai Bernotienė, Bernotas ir Basus sukūrė goreljefą "Sodninkystė ir daržininkystė."

Jaunųjų skulptorių darbai susilaukė gero įvertinimo.

A. Misevičius

Po 10 tonų per dieną

PAKRUOJUS. — "Pavasario" žemės ūkio artelės kolūkiečiai per penkis dienas nuėmė visus rugius. Naujojo derliaus javai suvežti į daržines. Kolūkyje pradėtas nuimti vasarinių kultūrų derlius.

Lygiagrečiai vyksta javų kėlimas. Rozalimo MTS kultamosios mašinistas Jonas Rutkauskas per dieną prikulia po 8-10 tonų rugių.

Sparčiai kuliami javai Vroslavo vardo, "Lygumų," "Gegužės Pirmosios" ir kituose rajono kolūkiuose. K.

MOTERŲ KAMPELIS

Taip gimė moterų teisė balsuoti

(Pabaiga)

Maude Malone išgarsėjo pirmuose puslapiuose ir vėdamuosiuose 1912 metais, kai ji susidūrė su Theodore Rooseveltu. Pulkininkas, kaip vad-damas republikonų partijos Bull Moose sparno, keliavo po valstiją, bandydamas gauti pirmą kandidatūrą republikonų prezidentinėje nominacijoms konvencijoje.

Štai, kas čia įvyko pulkininkui sakant kalbą, kaip tai aprašė vienas laikraštis:

"Pulkininko vyriausiasis var-karo prietikis buvo su Maude Malone, sufragete, turinčia visus trukdymo rekordus. New Star Casino ji pakilo pačiame viduryje publikos.

"O kaip su balsavimo teisėmis moterims, pone Roosevelt?," suuko ji, braukdama ranka per savo gludžiai sušukuotus plaukus.

"Pulkininkas apmąsino kilusį sąjūdį ir atsakė:

"Madam, aš esu reikalavęs leisti jums pačioms nusispręsti, ar jūs galėsite balsuoti."

"Suklego juoku 3,000 publikos. Klegesiu baigiantis, pasigirdo Mrs. Malone biskelij drebantis, bet užsispyręs balsas:

"Mr. Roosevelt, Mr. Roosevelt." "Jos balsą paskandino kniaukimas, šnypstimas, ujimas ir daugybė lerminių garsų. Ji turėjo savo čempionų, kurie sėdėjo priešais ją sugniauztami kumščiais. Tuziniai vyrų pasijudino link jos, grasindami išmesti."

Atrodo, kad galų gale ją išprašė laukan policistas. Vienok ji neišėjo nepalikusi žymės ant pulkininko, kuris panetrino savo pareiškimą, kad moterys turinčios pirmą tarpusavyje nusibalsuoti, ar joms ieistina, ar verta balsuoti.

Brooklynietis Daily Times matė reikalą dėl virš minėto incidento parašyti ir vedamą jį. Aiškino, kad Miss Maude bandė išaukti pulkininką Rooseveltą pasisakyti už ar prieš lygą teisę balsuoti. Jai ne pilnutinai pavyko. Buvusysis prezidentas parodė, kad jis vis dar skaito referendumą svarbesniu, negu praplėtimą balsavimo nežūrint lyties. Vienok jai pavyko mesti jam išaukimą, kurį, be abejo, pakartotai kita kuri vyriškumo čempionė. . .

Sekamas prezidentinius rinkimus laimėjo Wilsonas, bet jis nebuvo pasirošęs taikiems santykiams su moterimis, norėjusiomis gauti joms priklausomą vietą šalies politikos nustatyme. 1917 metų sausį moterys Baltajam namą pasveikino pikietu, reikalaujamos teisės balsuoti. Vaikšiodamos po šešias jos pikietavo rytais, popiečiais ir vakarais — ištisuos dvejis metus!

Maude Malone irgi buvo ten Wilsonui pradėdant prieš jas kerštavimus. Ji ir kitos 267 moterys tapo pasiūstos į Occuquan sunkiųjų darbų kalėjimą, vieną nešvariausią vietoje šalyje. Pikietui tęsiantis, kiekviena būdavo iš linijos ištraukiama ir pasodinama 60 dienų kalėti.

Wilsono poelgis su moterimis išaukė joms simpatijų po visą šalį. 1919 metų birželio 4-tą, po dvejų ir pusės metų pikietų ir kalinimų, Kongresas priėmė 19-įjį Amendmentą ir pasiuntė jį atskirų valstijų seimeliams priimti. Tas užtruko dar metus — iki 1920 m. rugpiūčio 26-tos.

Suėjus to istorinio įvykio 25-riems metams, Maude Malone, peržvelgdama to laikotarpio atsiekimus skaitė juos svarbiais moterų gyvenime. Sakė, jog toli atkeliauta. Tačiau ji išpėjo, kad kelyje į moters lygį dar toli reikės eiti. Ji tikėjo, kad moters ekonominė, valstybinė, kultūrinė, socialinė ir politinė lygybė turi būti garantuota visišališku įstatu. Tam pavyzdžiu ji skaitė Tarybų Sąjungos Konstitucijos 12-įjį straipsnį.

Ji taipgi sakė, kad progresyvių organizacijų moterų klausimui nepateikė taiklios veikiančios programos. Progresyviai kritikavo falšyvių "Equal Rights" amendmentą, kaip grėsmingą tūloms jau užtikrintoms teisėms, vienok nepasiūlė progresyvaus amendmento kritikuojamose vietose.

"Net komunistai, kurie taip pasiūventusiai kovoja už mažumas, apsilėjo moterų klausimu. . . O ypačiai komunistės, kurios tame turi specialią užduotį. Kartais moterys turi parodyti kelią, kaip mes kad parodėme, o tuomet prisidėjo ir vyrų," sakė ji.

Maude pati buvo komunistė, o paskiausiai savo gyvenimo metais dirbo angliškojo darbininkų dienraščio Daily Worker knygyno vedėja. Ir laimėjus teisę balsuoti ji tepasilikio kovotoja už naujus laimėjimus moterims ekonominiams, socialiniams ir politiniams lygybės. Gyveno nuodabų, naudingą gyvenimą. Paskiausiai savo gyvenimo metais, nors sirgdama, stengėsi neatsilikti, diena dienos sekė gyvenimo įvykius ir iki galo gyveno ištily ir pasitikėjimu, kad socializmas laimės.

Astorijos gyventoja Mrs. Nat Marsala turi magišką galią visas savo dukteris sutverti lygiomis. Aną dieną ji pagimdė trečiąją dukterį tą pačią dieną, toje pat liginėje ir tokio pat svorio, kokio pagimdė pirmąsias dvi pirmesniais dvejais metais.

Today's Pattern

by Marjorie Martin
Pattern 9101: Girls' Sizes 6, 8, 10, 12, 14. Size 10 takes 2 1/2 yards 35-inch fabric; 3/4 yard contrast.

Užsakymą su 35 centais ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siųskite: Pattern Dept., 110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

Philadelphia, Pa.

Pranešam philadelphie-ams ir apylinkės lietuviams, meno mylėtojams, kad rugsėjo 24 d. bus gražus meninis vakaras.

Programa bus sekama: Aidsietyno Kvartetas suteiks gražių dainų ir vaidinimo iš operetės "Jankių Milijonierius"; Elena Brazauskienė ir Augustas Iešmantas, duetas; Aidsietynas, — rinktinės dainos; Aug. Iešmantas, — solo. Taigi bus ir vietiniai talentai — Merkių annukės Tessa šoks baletą, o Nancy pa-rodys savo gabumą ant flei- to. Beje, Aidsietyno Kvar- teto nariai yra žinomi dai- nininkai kaip tai, Ona Stel- lakaitė, Jonas Grybas, Tadas Kaškiaučius, ir Mildred Sten- ler. Koncerto akompanistas bus pasižymėjęs kompozito- rius Frank Balevičius.

Apart vietinių talentų, virš- minėti artistai atvyks iš Brooklyno ir sudarys veik vi- šą vakaro koncertinę progra- mą. Mums ne pirmą syk teks girdėti jų dainas; tie, kurie esame girdėję, buvome labai sužavėti jų skambančiais bal- sais.

Orui kiek atvėstant, baigus atostogas, piknikus, bus sma- zu sueiti į salę, išklausti puškių dainų, pasimatyti su savo pažįstamais ir šiaip smagiai praleisti vakarą.

Sis puikus koncertas įvyks rugsėjo 24 d., 414 Green St., 7:30 v. v. Rengėjai yra Al- diečiai ir Moterų Klubas. Rengimo Komisija kviečia vietinius ir iš apylinkės da- lyvauti, netik kad kviečia, bet prašo dalyvauti ir paraginti kitus dalyvauti.

P. W.

CHICAGO, ILL.

Aplankė ir apdovanojo Jokubkus

Seštadienio vakare, Jonas ir Anna Jokubkai nusistebėjo pamatę savo draugus ir drau- ges atvykstant pas juos ir nešant maišus bei skrynias rankose. Tūli iš jų net ir krėslus atsinešė, manydami, kad jų pristigs didesniai bū- reliui susirinkus.

Dalykas tame: kelios bridge- portietės, pamačiusios, kad roselandietės anksčiau aplankė Jokubkus jų neseniai įsigytame bute ir apdovanojo, pradėjo organizuoti kitą grupę tokiam pat tikslui, būtent, surengti Jokubkams surprizo parę ir įteikti dovanų. Taip ir padaryta.

S. Vaičiulionienė ir O. Moc- kienė pradėjo darbą. Jos pa- sikvietė Joną Pateką ir Ma- rian Nickus ir visi jie gavę talkos ir iš kitų, surengė ti- kraį šaunią parę. Visą maistą atsivežė pagamintą, o jo buvo užtektinai visiems sve- čiams, dar ir su kaupu. Val- gė ir gėrė, kiek kas norėjo.

Baigiant vakarieniavoti, Jo- nas Patekas, užėmęs pirmi- ninko vietą, pakvietė svečius iš eilės išreikšti mintis. Vi- si reikšė pasitenkinimą, kad Jokubkams surengta tokia parė. Visi linkėjo jiems lai- mingai gyventi naujai įsigy- tuose namuose. Jokubkai dė- kojo susirinkusiems už tokį jiems išreiktą nuosirdumą.

Tenką pasakyti, kad parė buvo nepaprastai smagi. Vi- si dalyviai labai draugiškai ir smagiai buvo nusiteikę.

S. Vaičiulionienė pakviesta pakalbėti, baigiant davė su- manymą sumesti bent kiek Sveturgimių Teisių Gynimo

komitetui ir pati tuoj paklo- jo ant stalo popierinę. Vė- liau kiti pasekė ir buvo, su- mesta \$38.00. Stambiausia auka buvo Jokubkų. Jie pa- aukojo \$20.

Svečiai išsiskirstė apie vi- durnaktį. **Dalyvavusi**

Rockford, Ill.

Sis tas iš Rockfordo padangės

Visi žinom, akd vasariškos dienos jau baigiasi ir artinasi ruduo. Noriu kelis žodžius tarti, kaip mes progresyviai lietuviai praleidom gražias va- saros dienas. Progresyviškos draugijos surengė po vieną pikniką su geromis pasekmė- mis. Tomis dienomis buvo surengiami kitokios rūšies piknikai, ir atrodo, kad pir- meivių piknikai būdavo pa- sekmingesni. Taigi, pažangie- ji lietuviai turi progę gyvuo- ti.

Progresyvišką judėjimą tarp lietuvių lietuviški reakcionie- riai per tūlą laiką kiek stab- dė, ir pasėkos tokios: kurie silpnosnio būdo, vieni virto pasyviais, kiti pradėjo neri- mauti ir pritari atžagarei- viams, arba pradėjo su jais veikti.

Kurie tēmija šalies vado- vavimo eigą ir matė persvara, sako: "Žiūrėk, koks pasikei- timas. Komunistus atvykė- lius vaišina, o savo šalies ko- munistai kalėjime. Turės juos paleisti."

Arba mūsų kapitalistų at- stovus, nūvykusius pas bolše- vikus, vaišina. Taigi, dabar turime žiūrėt, kas čia iš to viso bus.

Kas bus kitur, tai jų daly-

Kenosha, Wis.

Mirė Antanas J. Jonus

Prasitą savaitę Kenosha li- goninėje mirė Antanas J. Jo- nus, sulaukęs 66 metų am- žiaus. Jis gyveno 5721—16th Ave. Jis sirgo apie du mė- nesius.

Jis buvo gimęs Lietuvoje sausio 3, 1889 m. Jis 1900 m. atvyko Chicagon ir nuo 1907 m. apsigyveno Keno- shoje.

1928 m. vedė Mrs. H. Platz Onstott. Dirbo American Brass kompanijoje per 37 me- tus kaip elektrinis kreinma- nas.

Liko liūdesy jo žmona. **K-tis**

PRANEŠIMAS PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kuopos susirinkimas bus laikomas penktadienį, rugsėjo 9 d., 7:30 v., 1150 No. 4th St. Visi na- riai malonėkite dalyvauti, turime svarbių reikalų aptarti. Ateinan- čiam parengimui reikia išrinkti dar- bininkus, tad kurie norite kuo nors prisidėti su darbu, būkite susirin- kime. Parengimas bus rugsėjo 24, 414 Green St. **Valdyba (171-173)**

Susirgimai
J. Rūlis susirgo ir randasi Šv. Antano ligoninėje.

V. Petrokas toje pačioje li- goninėje. Abu yra LDS 95- tos kuopos nariai. **Rep.**

WORCESTER, MASS.

PIKNIKAS

Paramai Dienraščio Laisvės

Įvyks Sekmadienį

Rugsėjo 18 September

Bus visų mylimoje vietoje Olympia Park, Shrewsbury, Mass.

BUS GRAŽI DAINŲ PROGRAMA

Pasižadėjo dalyvauti programoje

South Bostono Liaudies Choras

Dalvaus ir vietinis Aido Choras

Ona Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas

Sudainuos gražių duetų.

Yra pakviestas iš Hartfordo Laisvės Choras, bet dar nedavė atsakymo. Taigi tikrai nežinome ar jie bus.

Namie gaminti Valgiai, Įvairūs Gėrimai

SVARBIOUS KNYGOS

Dabar Parduodamos Numazintomis Kainomis

Kas Skaito ir Rašo

Duonos Neprašo

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina \$2.00. DABAR TIK \$1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina \$1.50. DABAR TIK \$1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Prisikėlusli Lietuva

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveiks- lais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Džiaugsmas ir Sielvartai

Parašė A. Dagilis. Rinkinys labai įspūdingų eilių, 136 puslapių, kaina tik \$1.00

Ušnyne

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poe- ma, puslapių 160, kaina \$1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

APYSAKOS

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspūdinga, kai nekarta giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Ūkanos

Jauno lietuvių pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Šliuportarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuvių ir ko- vos už laisvą valstybę. Puslapių 650, kaina \$5.00, DABAR TIK \$4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pasireiškus kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų pašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina \$2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būtų sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apslobus, staigiai vidu- riais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagel- bos. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina \$1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiusti ir pinigų.

Gaunamos Laisvės Knygyne

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill, N. Y.

GUY de MAUPASSANT

MAŽOJI ROK

Vertė E. Viskanta

I (Taša)

— Užsmaugta rankom, nepalikus jo- kių ypatingų ženklų: nei nagų žymių, nei pirštų įspaudų. Gerai. Čia iš tikro mažoji Rok.

Jis vėl atsargiai pridengė ją skarele: — Aš čia daugiau nereikalingas; ji mirusi jau prieš pusę paros, mažiausia. Reikia pranešti tardytojui.

Renarde stovėjo, sunėręs užpakaly rankas, ir išmeigęs akis žiūrėjo į kūnė- lį, gulintį žolėje. Jis sumurmėjo: — Koks niekšas! Reikėtų surasti jos drabužius.

Gydytojas čiupinėjo rankas, alkūnes, kojas. Jis tarė: — Be abejo, ji ejo tik ką išsimau- džiusi. Rūbai turi būt kur nors paupy. Meras pareiškė:

— Tu, Prinsipai (taip vadinosi meri- jos sekretorius), eik pagal upę, gal su- rasi jos drabužius. O tu, Maksimai (jis kreipėsi į laukų sargą), nubėk į miestelį ir atvesk čia tardytoją ir žan- darus. Kad jie būtų čia už valandos, supranti?

Abudu vyrai greitai atsitolino, ir Re- narde tarė daktarui: — Koks nenaudėlis atsirado mūs apy- linkė, kurs padarė šitoki dalyką?

Gydytojas sumurmėjo: — Kas jį žino? Tai gali padaryti kiekvienas. Kiekvienas atskirai ir nie- kas aplamai. Tur būt, koks vaikata, koksaai bedarbis. Nuo to laiko, kai pas mus respublika — jų pilni vieškeliai.

Abudu jie buvo bonapartistai. Meras traukė toliau: — Taip, tur būt, koks atėjūnas, koks pabalda, koks vaikata be pastogės...

Gydytojas pridūrė lyg šypsodamas: — Ir be pačios, Neturėdamas nei ge- ros vakarienės, nei šilto guolio, jis atsi- griebė kitu kuo. Kiek yra pasauly žmo- nių sugebančių tam tikru momentu į- vykdyti nusikaltimą. Ar jūs žinojot, kad ši mergaitė buvo dingusi?

Ir galu lazdos jis lietė vieną po kito sustingusius numirėlės pirštus, spaudy-

damas juos, nelyginant pianino klavi- šius.

— Žinojau. Motina, nesulaukusi iki septynių dukters vakarienei, buvo atė- jusi pas mane vakar, apie devintą va- landą. Ligi vidurnakčio mes šaukėme ją vieškely, o apie giraitę nė nepagalvo- jom. Tiesą sakant, tik išaušus, mūsų ieškojimas galėjo būti tikrai sėkmingas. — Gal norite cigarą? — paklausė gy- dytojas.

— Dėkui, neturiu noro rūkyti. Aš ne- galiu į tokius dalykus žiūrėti.

Jie abudu stovėjo prie to trapaus, jaunučio kūno, kurs išblyškęs gulėjo ant tamsių samanų. Didelė musė mėly- nu pilvu, kuri vaikštinėjo šlaunimi, su stovo ties sukepusio kraujo dėme, pas- kui vėl sukruto, lipdama vis aukšty- n, savo greitu ir trūkčiojančiu žingsniu perbėgo per pilvą, pakilo ant vienos krūties, paskui nubėgo pasižiūrėti ant- rosios, ieškodama ant numirėlės sau ko nors gerti. Abudu vyriškiai žiūrėjo į šį juodą klajojantį tašką.

Gydytojas tarė: — Kaip tai dailu — musė ant baltos odos! Neveltui pereito amžiaus damos lipdė jas sau ant veido. Kodėl dabar metė šią madą?

Meras lyg nieko negirdėjo, paskendęs savo mintyse.

Bet staiga jis atsigrižė, išgirdęs kaž- kokį brazdesį: moterišk su kyku ir mė- lyna prijuoste bėgo į juos per giraitę. Tai buvo motina, senoji Rok. Vos tik išvydusi Renarde, ji ėmė klykti: "Mano mažytė, kur mano mažytė?", apimta to- kios nevilties, kad visiškai nežiūrėjo sau po kojomis. Staiga ji pamatė savo duk- terį, sustojo, sugniaužė abi rankas ir, pakėlusį jas į viršų, susipigo širdį ve- riančiu šauksmu, lyg sužeistas žvėris.

Ji prisiko prie lavono, parkrito ant žemės ir ne nutraukė, o tiesiog, rodo- s, plėšte nuplėšė skarelę, kuri dengė galvą. Išvydusi šį baisų pajudusį ir išsišiep- sį veidą, ji atsko staigiu šuoliu, vėl pripuolė veidu į žemę ir vis klykė tokiu pat siaubingu balsu, skęstančiu tankiose samanosė.

(Bus daugiau)

